

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 590/2023
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, предузетника, Агенција за књиговодствене услуге „FINEKO“ Крагујевац, чији је пуномоћник Никола Живуловић, адвокат у ..., против тужених „ЕНЕРГЕТИКА“ ДОО Крагујевац, чији је пуномоћник Душан Гарашанин, адвокат у ... и ГРАД КРАГУЈЕВАЦ, кога заступа Градско правобранилаштво града Крагујевца, ради накнаде штете, вредност предмета спора 63.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4062/20 од 19.08.2021. године, исправљене решењем од 29.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4062/20 од 19.08.2021. године, исправљене решењем од 29.12.2022. године, у ставу другом изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев у односу на туженог Град Крагујевац и у ставу трећем изреке којим је обавезан тужилац да том туженом накнади трошкове парничног поступка и у том делу се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 4062/20 од 19.08.2021. године, исправљена решењем од 29.12.2022. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба друготуженог и потврђује пресуда Привредног суда у Крагујевцу П 245/2019 од 25.06.2020. године у ставу трећем и четвртом изреке, у делу којим је солидарно обавезан тужени Град Крагујевац да накнади тужиоцу штету по основу незаконитог увећања цене варијабилног дела топлотне енергије и незаконитог увећања фиксног дела цене топлотне енергије и **ОДБИЈА СЕ** захтев друготуженог за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Град Крагујевац да на име трошкова поступка по ревизији исплати тужиоцу износ од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Крагујевцу П 245/2019 од 25.06.2020. године у ставу првом изреке одбијен је приговор стварне ненадлежности. Ставом другим изреке утврђено је да је тужилац повукао тужбу у делу: а) да се обавезу првотужени и друготужени да тужиоцу солидарно накнаде штету насталу по основу наплаћене топлотне енергије обрачунаване по м3 за пословни простор у ул. ... бр. ..; б) да се обавезу првотужени и друготужени да тужиоцу солидарно накнаде штету насталу по основу више наплаћене топлотне енергије обрачунаване по изведеној квадратури за пословни простор у ул. ... бр. ... и в) да се обавезе првотужени да тужиоцу накнади штету насталу по основу незаконите примене обрачуна законске затезне камате. Ставом трећим изреке пресуде обавезани су првотужени и друготужени да на име накнаде штете по основу незаконитог увећања цене варијабилног дела топлотне енергије тужиоцу солидарно плате, за период од прве половине марта 2016. године закључно са првом половином марта 2019. године, назначене износе са законском затезном каматом почев од одређених датума до исплате. Ставом четвртим изреке пресуде обавезани су првотужени и друготужени да тужиоцу солидарно, по основу незаконитог увећања фиксног дела цене топлотне енергије за исти период плати наведене износе са законском затезном каматом почев од одређених датума до исплате. Ставом петим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4062/20 од 19.08.2021. године, у ставу првом изреке, одбијена је жалба првотуженог и потврђена је првостепена пресуда у ставовима трећем и четвртном изреке пресуде у делу којим је обавезан првотужени да тужиоцу накнади штету по основу незаконитог увећања цене варијабилног дела топлотне енергије и штету по основу незаконитог увећања фиксног дела цене топлотне енергије, са законском затезном каматом на појединачно одређене износе почев од дана извршених уплата до исплате. У ставу другом изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке у делу којим је солидарно обавезан друготужени да плати тужиоцу штету по основу незаконитог увећања цене варијабилног дела топлотне енергије, у ставу четвртном у делу у коме је солидарно обавезан друготужени да плати тужиоцу штету по основу незаконитог увећања фиксног дела цене топлотне енергије, као и у ставу петом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе друготужени да на име накнаде штете настале по основу незаконитог увећања цене варијабилног дела топлотне енергије и незаконитог увећања цене фиксног дела топлотне енергије исплати појединачне износе са затезном каматом као у изреци другостепене пресуде, обавезан је првотужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати износ од 121.360,00 динара, као и да тужилац на име трошкова парничног поступка плати друготуженом износ од 30.000,00 динара. У ставу трећем изреке обавезан је тужилац да друготуженом на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 12.000,00 динара, док је у ставу четвртном изреке обавезан првотужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 18.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде у делу којим је преиначена првостепена пресуда, тужилац је због погрешне примене материјалног права изјавио благовремену ревизију, позивом на одредбу члана 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужиоца у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац и првотужени су у пословном односу по основу уговора о испоруци топлотне енергије. По рачунима издатим почев од 15.03.2016. године до 30.04.2017. године првотужени је тужиоцу обрачунавао цену грејања тако што је варијабилни део цене од 7.404,15 динара множио са потрошњом, а фиксни део цене од 15,32 динара множио са 89 м3. По рачунима издатим почев од 31.10.2017. године до 15.03.2019. године, првотужени је тужиоцу обрачунавао цену грејања тако што је варијабилни део цене од 7.404,15 динара множио са потрошњом, а фиксни део цене од 39,82 динара множио са 34,23 м2. Првостепени суд је на основу оцене изведених доказа утврдио да је првотужени, поступајући у складу са Уредбом о утврђивању методологије за одређивање цена снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, која је донета на основу чл. 362 ст. 1. Закона о енергетици (Сл. гласник РС бр. 145/2014), донео одлуке о ценама топлотне енергије, од 28.08.2015. године и од 16.08.2016. године, у којима је фиксни део цене топлотне енергије (важеће и нове) утврђен по м2 и по пропорцији 1:1,25, а на које одлуке друготужени није дао сагласност, нити је по истима одлучивао. Према оцени првостепеног суда, првотужени је на тај начин поступио противно одредби чл. 363. Закона о енергетици и противно по чл. 10.3. Уредбе Владе РС, која је морала бити примењена од 01.10.2015. године, па ја обрачун у спорном периоду, све до априла 2017. године, и даље вршио по м3 пословног простора тужиоца, уз примену пропорције 1:1,5, противно чл. 9. Уредбе, а све на основу Одлуке о ценама топлотне енергије коју је донео Управни одбор првотуженог 25.10.2013. године под бр. 9/17, на коју је друготужени Решењем Градског већа бр. 38-34/13-5 од 31.10.2013. године дао сагласност. Даље првостепени суд утврђује да је Одлуком Градског већа града Крагујевца бр. 38-8/17-5 од 09.10.2017. године, којом је дата сагласност на Одлуку о ценама топлотне енергије првотуженог бр 87-1/17 од 09.06.2017. године, утврђено формирање фиксног дела цене по м2, односно за купце чији су објекти нестандарних висина, као што је тужилац, на основу изведене квадратуре, с тим да је и даље остала неизмењена пропорција у ценама (и у фиксном и у варијабилном делу) за стамбени простор/пословни простор, односно друштвене делатности 1:1,5. На овај начин првотужени је и после 01.10.2015. године, противно одредби чл. 9. ст 9.1 и 9.2. Уредбе Владе РС, тужиоцу фактурисао и наплаћивао веће цене топлотне енергије незаконитим повећањем варијабилног дела цене топлотне енергије и незаконитим увећањем фиксног дела цена топлотне енергије у односу на категорију купаца „стамбени простор“, што је утврђено налазом вештака економско - финансијске струке. По ставу првостепеног суда, поступајући противно одредбама Закона о комуналним делатностима, Закона о енергетици и посебно одредбама Уредбе о

утврђивању методологије за одређивање цена снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, која је важила у спорном периоду, тужиоцу су тужени проузроковали штету која се огледа у више исплаћеној накнади првотуженом за испоручену топлотну енергију по основу примене коефицијента 1,5 уместо 1,25 стамбени простор/друштвене делатности, а што је у току доказног поступка утврђено из налаза и мишљења вештака економско - финансијске струке. Првостепени суд посебно издваја да друготужени, уколико није био сагласан са променом цена топлотне енергије од стране првотуженог, више цене из Одлука није морао да одобри, али је морао да по захтевима првотуженог одлучи, посебно у погледу императивно одређене пропорције, па је усвојио тужбени захтев на основу чл. 154. ст.1, чл. 172. ст.1. и чл. 186. Закона о облигационим односима, као и чл. 362. ст. 1. и чл. 363. ст. 4. Закона о енергетици и одредби Уредбе о утврђивању методологије за одређивање цена снабдевања крајњег купца топлотном енергијом („Сл. гласник РС" бр 63/2015), сходно одређеном захтеву тужиоца, који је сачињен према допуњеном налазу вештака економско - финансијске струке.

Другостепени суд прихвата материјалноправни основ обавезивања првотуженог на плаћање утуженог износа, али сматра да друготужени није одговоран за штету коју је тужилац претрпео. Другостепени суд налази да између умањења имовине тужиоца и радњи друготуженог не постоји узрочно последична веза. Ово стога што је према утврђеном чињеничном стању незаконито увећање цене последица околности да се првотужени приликом утврђивања цена и издавања фактура тужиоцу, није придржавао пропорције цена за стамбени и пословни простор од 1:1.25, одређене Уредбом о утврђивању методологије за одређивање цена снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, са којом је цена топлотне енергије морала бити усклађена најкасније 01.10.2015. године, већ је наставио да примењује пропорција од 1,5 по основу Уредбе о одређивању цена топлотне енергије која важи до 01.05.2015. године. Према налажењу другостепеног суда, друготужени никада није одобрио Одлуку о ценама првотуженог којом је утврђена незаконита пропорција цена за стамбени и пословни простор јер се у решењима друготуженог из 2013. и 2017. године не наводи пропорција за обрачун цена за стамбени и пословни простор, због чега по оцени другостепеног суда, не постоје докази да је тужилац претрпео штету радњама друготуженог, те је првостепена одлука преиначена тако што је одбијен тужбени захтев у односу на друготуженог.

Према становишту Врховног суда, материјалноправно су неутемељени закључци другостепеног суда о непостојању одговорности друготуженог.

Наиме, правилно се првостепени суд позива на Уредбу о утврђивању методологије за одређивање цена снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, која је донета на основу чл. 362 ст. 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 63 од 17. јула 2015.). У члану 2. је прописано да ће енергетски субјекти који обављају делатност снабдевања топлотном енергијом утврдити цену снабдевања крајњег купца топлотном енергијом на основу Методологије најкасније до 01.10.2015. године. Према чл. 8.1.1. цена топлотне енергије обрачунава се на основу тарифних елемената „енергија“, „површина“ или „инсталисана снага“ и „очитавање“ за обрачунаски период. Даље је у члану 9. ове Уредбе, у ставовима 9.1 и 9.2, који се односе на варијабилни и фиксни део цене топлотне

енергије императивно прописано да коефицијент за израчунавање тарифе енергије за тарифну групу „пословни простор“, у односу на групу купаца „стамбени простор“ износи 1,00 - 1,25. Према чл. 10.3. надлежни орган доставља енергетском субјекту акт сагласности на цене топлотне енергије у року од 15 дана од пријема уредног захтева, с тим што надлежни орган може одлучити да одобри цене топлотне енергије онако како их је предложио енергетски субјект или да не одобри цене које је предложио енергетски субјект и да уместо њих утврди цене за крајње купце.

У конкретном случају је утврђено да је друготужени пропустио да поступи у складу са обавезом из члана 10.3. цитиране Уредбе, јер се уопште није изјашњавао у погледу захтева првотуженог за утврђивање предложених цена топлотне енергије од 31.08.2015. године и 16.08.2016. године (а које су биле усклађене са Уредбом и у делу пропорције), а што је био дужан да учини у смислу цитиране Уредбе и члана 28. Закона о комуналним делтностима („Сл. гласник РС“, бр. 88/11,104/16). Пропуштање друготуженог да поступи у складу са законским обавезама, последично је довело до примене цена из раније Одлуке првотуженог из 2013. године у односу на коју је постојала сагласност друготуженог, али која није била усклађена са Уредбом из 2015. године у погледу коефицијента за израчунавање тарифе енергије за тарифну групу „пословни простор“, у односу на групу купаца „стамбени простор“ који износи 1,00 : 1,25, већ је примењена раније важећа пропорција од 1,00 : 1,5. На тај начин је тужилац претрпео штету која се огледа у више обрачунатој цени топлотне енергије, која је у узрочно последичној вези са нечињењем друготуженог да изда сагласност на Одлуку првотуженог о ценама топлотне енергије за утужени период од марта 2016. године до априла 2017. године. Дакле, супротно становишту другостепеног суда, није само на првотуженом одговорност што је у наведеном периоду примењивао коефицијенте за обрачун цене топлотне енергије које нису биле у сагласности са Уредбом, већ је друготужени имао законску обавезу да изда сагласност на Одлуку првотуженог о ценама топлотне енергије (или да сам утврди цене), како би исте могле да се примењују у наведеном периоду, што је друготужени пропустио да учини.

Такође, супротно становишту другостепеног суда, одговорност друготуженог за погрешан обрачун топлотне енергије постоји и за период од октобра 2017. године па закључно са мартом месецом 2019. године. Друготужени је Одлуком Градског већа града Крагујевца бр. 38-8/17-5 од 09.10.2017. године, дао сагласност на Одлуку о ценама топлотне енергије првотуженог бр. 87-1/17 од 09.06.2017. године, али је у наведеној Одлуци остала неизмењена пропорција у ценама (како у фиксном, тако и у варијабилном делу) стамбени простор/пословни простор, односно друштвене делатности 1:1,5, уместо пропорције прописане Уредбом од 1:1,25. Како је друготужени дао сагласност на примену Одлуке о ценама топлотне енергије која у једном делу није била усклађена са Уредбом, то постоји солидарна одговорност друготуженог по основу проузруковања штете која је из тога проистекла, а која је утврђена вештачењем од стране вештака економско финансијске струке.

Из свега наведеног произлази да је правилан закључак првостепеног суда о одговорности друготуженог за штету коју је тужилац претрпео обрачуном и наплатом

топлотне енергије по вишој цени од оне предвиђене Уредбом о утврђивању методологије за одређивање цена снабдевања крајњег купца топлотном енергијом из 2015. године, било зато што није дао сагласност на Одлуку првотуженог која је била усклађена са тада важећим подзаконским актом (до априла 2017. године), било зато што је дао сагласност на Одлуку која није у потпуности пратила методологију за одређивање цене из цитиране Уредбе (од октобра 2017. године), због чега је другостепена пресуда морала бити преиначена у делу којим је одбијен тужбени захтев у односу на друготуженог за цело утужени период, а првостепена пресуда потврђена као правилна. Последишно наведеном, одбијен је и захтев друготуженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Из наведених разлога је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужилац је успео у поступку по овом правном леку и зато има право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Тужиоцу нису досуђени трошкови судских такси на ревизију и одлуку по ревизији, имајући у виду да тужилац ове трошкове није определио по висини у складу са одредбом члана 163. став 2. ЗПП-а.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**